

OCENA
osiągnięć naukowych dr. Andrzeja Rościszława Stopczyńskiego
w postępowaniu habilitacyjnym

Podstawy formalne recenzji

- 1) Recenzję sporządzono w związku z pismem dr. hab. Ewy Kusideł - prof. UŁ, Przewodniczącej Komisji UŁ ds. stopni naukowych w dyscyplinie ekonomia i finanse z dnia 16.06.2025 informującym o powołaniu mnie na recenzenta dorobku habilitacyjnego dr. Andrzeja R. Stopczyńskiego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse wskazując monografię pt. „Interes publiczny i ochrona klienta w przymusowej restrukturyzacji banku” [Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2024] jako osiągnięcie naukowe. Przesyłkę poleconą z dokumentacją wniosku w wersji papierowej oraz na nośniku elektronicznym [pendrive] zaadresowaną na adres domowy otrzymałem 29 lipca 2025 r.
- 2) Recenzję sporządzono zgodnie z dyspozycją art. 219 ust. 1 pkt 1-3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz.742).
- 3) Zgodnie z zasadami dobrych praktyk w procedurach recenzyjnych w nauce stwierdzam, że nie zachodzą przeszkody wynikające z konfliktu interesów, niezależności recenzenta, ani relacji osobistych utrudniających obiektywny osąd przedstawionych dokumentów i osiągnięć naukowych, z wyjątkiem posiadanych przez recenzenta kompetencji naukowych.

Podstawowa charakterystyka Habilitanta - Wnioskodawcy

Andrzej Rościszław Stopczyński (ur. 8 września 1962 r. w Zabrze) [dane osobowe na kserokopii dyplomu] studia wyższe magisterskie w zakresie fizyki ukończył w 1986 r. na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie w styczniu 1995 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk fizycznych w zakresie fizyki, fizyki cząstek elementarnych [kserokopia dyplomu]. Wnioskodawca legitymuje się ponadto stopniem MBA po ukończeniu 2-letniego programu post-graduate (820 godzin) w Centrum Kształcenia Menedżerów Uniwersytetu Warszawskiego w czerwcu 2008 r. a także świadectwami ukończenia innych kursów i szkoleń zawodowych, w tym Professional Risk Manager Program, Seminar for Senior Bank Supervisors, Portfolio and Risk Management. W latach 1986-1994 Habilitant pracował jako asystent w Zakładzie Fizyki Cząstek Elementarnych Instytutu Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Warszawskiego a w latach 1997-2007 prowadził zajęcia dydaktyczne na Wydziale Zarządzania UW oraz w Akademii Leona Koźmińskiego. Do działalności naukowo-dydaktycznej powrócił w roku 2017 jako adiunkt w Katedrze Bankowości UŁ.

Habilitant ma bogate doświadczenie zawodowe z pracy w sektorze bankowym w latach 1994-2007 (Bank PeKaO S.A, PBR S.A, Kredyt Bank S.A, BOŚ S.A), gdzie zajmował się m.in. problematyką zarządzania ryzykiem finansowym z wykorzystaniem miar ryzyka oraz

wymogami kapitałowymi. Natomiast w okresie od 2008 r. pracował w instytucjach sieci bezpieczeństwa finansowego (UKNF, NBP, BFG) i w Biurze Rzecznika Finansowego. W zakresie jego obowiązków był m.in. nadzór nad największymi bankami w Polsce, współpraca przy opracowywaniu strategii stabilizacyjnych w kraju i UE a także przygotowywanie projektów planów resolution dla polskich banków. Od 2019 r. kieruje Zakładem Rynków Finansowych, Bankowości i Ubezpieczeń Instytutu Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi.

Jedną z cech charakterystycznych kariery zawodowej Wnioskodawcy są stosunkowo krótkie okresy zatrudnienia we wskazanych wyżej podmiotach.

W ramach doświadczenia zawodowego A.Stopczyński wskazuje trzy krótkie pobyty zagraniczne (1-19 lipiec 1996: Citybank w Londynie; 3-11 listopad: Institut de Formation Bancaire, Luksemburg oraz 19-30 października 2009: MFW, BŚ i FED), które ze względu na ich charakter nie można uznać za staże naukowe.

Według przedłożonych informacji Wnioskodawca posiada stopień doktora w dziedzinie nauk fizycznych, co formalnie spełnia konieczną przesłankę ustawową ubiegania się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego, choć jego dokonania w tym zakresie są bardzo odległe merytorycznie od dyscypliny ekonomii i finansów. Z kolei kariera zawodowa dr A.Stopczyńskiego stanowi asumpt do uznania jego ugruntowanych kompetencji praktycznych w sektorze finansowym, ze szczególnym uwzględnieniem zarządzania ryzykiem.

Syntetyczna charakterystyka dorobku publikacyjnego Habilitanta

Od 2017 r. dr A.Stopczyński pracuje w Katedrze Bankowości na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego na stanowisku adiunkta. Dorobek publikacyjny Wnioskodawcy jest skromny choć występują w nim trzy pozycje posiadające Impact Factor.

Autorzy	Tytuł publikacji	Czasopismo	Rok publikacji	Impact Factor (w roku publikacji)
A.R. Stopczyński	Estimating the Required Amount of a Bank's Loss-Absorbing Capacity	Emerging Markets Finance and Trade	2020	4,859
A.R. Stopczyński, M. Ziemia	Why Do Consumers Purchase Further Financial Services?	Czech Journal of Economics and Finance	2022	0,5
A.R. Stopczyński	Public interest assessment in resolution of small and medium-sized banks in the European Union	Journal of Credit Risk	2025	0,4

Źródło: Załączniki do wniosku habilitacyjnego; Wykaz osiągnięć naukowych ... cz.IV, s.14

Do dorobku naukowego Wnioskodawcy w dyscyplinie ekonomia i finanse można zaliczyć tylko: jedną monografię autorską (wykazywana jako osiągnięcie o którym mowa w art. 219 ust.1 pkt 2 PoSWiN), trzy rozdziały w monografiach (jeden anglojęzyczny), jeden rozdział w podręczniku akademickim, siedem artykułów w czasopismach (w tym trzy we współautorstwie, dla których w dwóch przypadkach udział habilitanta wynosi 50%), z tych siedmiu cztery opublikowano w języku angielskim.

A.Stopczyński posiada udokumentowane rekordy cytowalności po doktoracie:

Wyszczególnienie	Web of Science CC	Scopus	Publish or Perish (Google Scholar)
Po uzyskaniu stopnia doktora*			
Liczba dokumentów	3	4	15
Liczba cytowań	1	2	40
h- index	1	1	4
Cytowania bez auto	1	1	
h-index bez auto		1	

*- nie uwzględniono danych przed doktoratem, ze względu na brak związku z dyscypliną ekonomia i finanse

Źródło; Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Informacji Naukowej i Analiz Bibliometrycznych UŁ

W załącznikach do wniosku habilitacyjnego znajduje się skan decyzji z czasopisma „Journal of Credit Risk” o przyjęciu do publikacji artykułu autorstwa Wnioskodawcy w numerze planowanym na czerwiec lub wrzesień 2025 [opublikowano 2025 vol 21 nr 3. Ponadto zamieszczono skan artykułu autorstwa Andrzeja R.Stopczyńskiego (wykazanego w spisie publikacji) pt. „Estimating the Required Amount of a Bank’s Loss-Absorbing Capacity” opublikowanego w Emerging Markets Finance and Trade 2021/57(13), ss. 3707-3720 .

Uwzględniając dominujące standardy w zakresie aktywności publikacyjnej kandydatów do stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie ekonomia i finanse, mierzone liczbą publikacji i ich strukturą rodzajową, osiągnięcia dr Andrzeja Stopczyńskiego są stosunkowo skromne. Mizernie przedstawia się także aspekt rozpoznawalności Wnioskodawcy mierzony rekordami cytowalności.

Analiza osiągnięć naukowych dr. A.Stopczyńskiego

Analiza oryginalności i wartości poznawczej artykułu „ Estimating the Required Amount of a Bank’s Loss-Absorbing Capacity”

Tytułowy artykuł został załączony do dokumentacji wniosku i był opublikowany w czasopiśmie Emerging Markets Finance and Trade 2021. Vol 57 no. 13, pp. 3707-370 [na liście MNiSW 100 pkt]. W treści Autor powołuje się na 15 pozycji literatury zagranicznej oraz

sześć opracowań sygnowanych przez BCBS (trzy), FSB (trzy) plus BRRD Directive 2014/59/EU.

Tematyka artykułu odzwierciedla główny nurt zainteresowań naukowych Autora w ostatniej dekadzie, paralelny z szerokim zainteresowaniem zarówno akademii jak i praktyki, w tym zwłaszcza krajowych i międzynarodowych organów sieci bezpieczeństwa oraz regulatorów. Nurt ten rozwinął się szczególnie po doświadczeniach globalnego kryzysu finansowego z pierwszej dekady XXI w. z intencją ograniczenia kosztów systemowych a zwłaszcza konieczności wykorzystywania środków publicznych dla realizacji zobowiązań gwarancyjnych i utrzymania stabilności sektora. Jedną z głównych przyczyn tego zainteresowania była lansowana koncepcja bail-in dedykowana pokryciu strat i rekapitalizacji banków na progu upadłości lub zagrożonych upadłością (ang. *failing or likely to fail* – FOLTF).

Na s.3078 Autor pisze, że artykuł wnosi wkład do literatury bankowej na kilka sposobów, oceniając powiązania między wielkością szoku/kryzysu w różnych ścieżkach resolution. A ponadto traktuje o różnych ograniczeniach regulacyjnych przed i po przymusowej restrukturyzacji (zakładając częściowe lub całkowite zniesienie buforów kapitałowych). W aspekcie analitycznym Autor wykorzystuje statyczne porównania. Ujęcie autorskie jest bliskie dwóm cytowanym opracowaniom z 2017 i 2018 r. Rozważania modelowe dotyczą podstawowych relacji pomiędzy pozycjami bilansu po stronie aktywów i pasywów oraz standardów regulacyjnych plus założenia dotyczącego strat z wykorzystaniem danych statystycznych. Po przekształceniach równań bilansowych z elementem poniesionej straty Autor ilustruje abstrakcyjny przebieg wklęsłej (kwadratowej) krzywej funkcji LAC w zależności od straty mierzonej proporcją aktywów w wariacie rekapitalizacji oraz liniowy przebieg funkcji w wariacie sprzedaży banku. Podstawowa wersja modelu poddana jest modyfikacjom związanym z odtworzeniem kapitału i LAC (loss absorbing capacity). Następnie rozważane są konsekwencje standardów regulacyjnych z uwzględnieniem buforów kapitałowych wprowadzonych przez Basel III. Elegancja i prostota formalnych rozważań modelowych opiera się m.in. na dość restrykcyjnych założeniach idealizacyjnych i prowadzi do dość banalnej konkluzji w brzmieniu: „*existing buffers are insufficient for avoiding a bail in (or bail out), considering the level of the banks' losses during the previous crisis*”. W końcowej części artykułu [s. 3718] Autor pisze „*The results offer some policy implications concerning both capital requirements (including capital buffers) and the structure of bank liabilities*”. Wniosek ten poddaje uszczegółowieniom, które na gruncie wiedzy praktyków resolution nie są oryginalne.

Analiza oryginalności i wartości poznawczej monografii „Interes publiczny i ochrona klienta w przymusowej restrukturyzacji banku”

Monografię pt. **„Interes publiczny i ochrona klienta w przymusowej restrukturyzacji banku”** dr A.Stopczyński traktuje jako osiągnięcie, o którym mowa w art. 219 ust.1 pkt.2 PoSWiN. Monografia została wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2024. (ISBN 978-83-8331-559-1; e-ISBN 978-8331-560-7), a jej recenzentkami wydawniczymi były

Magdalena Kozińska i Ewa Miklaszewska. Monografia liczy łącznie 246 stron (w tym liczbowo 112 przypisów dolnych), podzielona jest na wstęp, pięć rozdziałów, zakończenie, summary, zusammenfassung, bibliografię (zajmującą 22,5 strony, w tym tylko 43 pozycje polskojęzyczne), spis tabel (26) i spis rysunków (23). Syntetyczna ocena sekwencji rozdziałów w kontekście tytułu i deklarowanych celów skłania do sformułowania uwagi o zasadności innego usytuowania rozdziału trzeciego i piątego, według kryterium sekwencji logicznej rozważań i treści pomieszczonych w tych partiach. Zaskakuje, że kwestia ta nie została zidentyfikowana na etapie redagowania monografii, recenzji wydawniczej czy prac edycyjnych.

Na tle tendencji legislacyjnych w branży finansowej w perspektywie międzynarodowej, Unii Europejskiej czy krajowej, które dowodzą koncentracji na ograniczaniu ryzyka destabilizacji sektora bankowego, dr Stopczyński stawia tezę, że interes publiczny wymaga bardziej zintegrowanego podejścia, łączącego stabilność i ochronę klientów niż ma to miejsce dotychczas. W szczególności twierdzi, że „... *regulacje prawne mające na celu zachowanie stabilności rynku i instytucji finansowych są tworzone oddzielnie od rozwiązań prawnych służących ochronie słabszych uczestników rynku (przede wszystkim konsumentów). W interesie publicznym leży jednak zapewnienie spójności obu zbiorów regulacji, włączając w to uprawnienia organów publicznych*”. Na tym tle Autor deklaruje, że „*monografia analizuje praktyczne wdrażanie restrukturyzacji banków zgodnie z BRRD, koncentrując się na tym, jak interesy klientów banków – szeroko rozumianych, obejmujących osoby fizyczne, przedsiębiorstwa i podmioty publiczne – są naruszane w procesie restrukturyzacji. Zawiera ona dogłębną analizę przypadków restrukturyzacji w całej Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem czterech studiów przypadku z Polski. Praca analizuje kryteria wszczynania restrukturyzacji banków oraz rolę ocen interesu publicznego w tych decyzjach*”. Przytaczam ten fragment literalnie bowiem odzwierciedla on istotę i zakres analiz Autora, a ponadto uwypukla kwestię naruszania interesów klientów banków, co w istotnym stopniu wkracza na grunt kilku gałęzi prawa a w konsekwencji stwarza potrzebę posiadania kompetencji w tym obszarze.

Według Autora głównym celem monografii jest „*ocena mechanizmu przymusowej restrukturyzacji w Unii Europejskiej z perspektywy jej przyczyny (interes publiczny) i konsekwencji dla klientów banku zagrożonego upadłością*”¹. A cele szczegółowe to:

- 1) ocena kryteriów oraz sposobu identyfikacji przesłanki interesu publicznego jako podstawy do wszczęcia przymusowej restrukturyzacji;
- 2) wskazanie istotnych czynników umożliwiających ochronę interesów klientów banków zagrożonych upadłością²;

¹ Jakkolwiek w publikacjach czy praktyce w obszarze ekonomii i finansów określenie mechanizm (np. przymusowej restrukturyzacji) występuje dość często to specyfika procesu resolution daleka jest od rutyny mechanicznej powtarzalności.

² Warto zwrócić uwagę, że literalny zapis można traktować jako otwarty zbiór czynników a trudnością metodologiczną będzie ich segmentacja (istotne vs nieistotne) czy hierarchizacja lub wartościowanie.

3) identyfikacja barier w realizacji ochrony klientów banków poddanych przymusowej restrukturyzacji na przykładzie przypadków w Polsce.

Infrastruktura badawcza monografii obejmuje przede wszystkim następujące pytania:

- w jaki sposób przepisy Dyrektywy BRR, ich interpretacja oraz stosowanie wobec banków uznanych za upadające lub zagrożone upadłością wpłynęły na poziom ochrony ich klientów? [pytanie dopełnienia o dominancja aspektu prawny];
- w jaki sposób przymusowa restrukturyzacja zwiększa poziom ochrony klientów banków? [pytanie dopełnienia będące mix'em aspektów prawnych i ekonomicznych];
- czy przymusowa restrukturyzacja powinna być przeprowadzana wyłącznie w dużych bankach, których upadłość mogłaby stanowić zagrożenie dla stabilności systemu finansowego państwa? [pytanie rozstrzygnięcia o klasycznym charakterze doktrynalnym];
- czy możliwe jest przeprowadzenie przymusowej restrukturyzacji w bankach małych i średnich, nieposiadających wystarczającej kwoty zobowiązań kwalifikowalnych do umorzenia lub konwersji na kapitał? [pytanie rozstrzygnięcia w dualnym znaczeniu: dopuszczalne – aspekt legalny, wykonalne – aspekt praktyczny].

Na tle celów i pytań A.Stopczyński deklaruje weryfikację trzech hipotez badawczych:

H1: W przypadku małych i średnich banków lokalny charakter banku jest stymulantą pozytywnej oceny interesu publicznego i w konsekwencji podjęcia decyzji o przeprowadzeniu przymusowej restrukturyzacji.

H2: Przymusowa restrukturyzacja banku przyczynia się do ochrony jego klientów dzięki zachowaniu aktywów banku w sektorze i wykorzystaniu mechanizmów finansowania ze środków publicznych.

H3: Nieprecyzyjne zapisy Dyrektywy BRR dotyczące przesłanek uruchomienia resolution oraz zakresu umarzanych zobowiązań mogą skutkować podważeniem decyzji organu o przymusowej restrukturyzacji.

Rozbiór logiczny ww. hipotez prowadzi do wniosku o ich niskiej wartości poznawczej gdyż:

- w przypadku H1 nawet tzw. potoczna wiedza o procesach resolution wskazuje na jej empiryczną prawdziwość,
- na gruncie wiedzy o kategoriach wykorzystanych w pierwszej jej części H2 ma ona charakter truizmu natomiast część po spójniku wymagałaby innej redakcji tej hipotezy,
- H3 na gruncie jej meritum a zwłaszcza potencjalnego charakteru podważenia decyzji organu [mogą skutkować] jest truizmem.

Pomijając literalne zapisy a przyjmując poprawną celowościowo redakcję celów, pytań i hipotez (pomimo kontrowersji redakcyjnych w stosunku do niektórych, np. ocena kryteriów, wskazanie istotnych czynników, identyfikacja barier w realizacji ochrony), syntetyczna analiza deklarowanej infrastruktury badawczej monografii prowadzi do wniosku o dominacji aspektów praktycznych nad teoretycznymi.

Z punktu widzenia recenzenta monografii jej wadą jest brak jednoznacznie przyjętej definicji kluczowego pojęcia „interesu publicznego”. Autor rozważa to pojęcie w Rozdziale 3 (co nota bene nie jest optymalnym usytuowaniem tych rozważań w kontekście tytułu, celów i pytań) ale brakuje jednoznacznego wskazania operacyjnej definicji. Habilitant kluczy w tej kwestii, odwołując się do motywów 13 i 28 oraz art. 32 ust. 1 BRRD albo przywołuje przykłady definicji kilku autorów publikacji kwestię tę analizujących (s.92). Rozważa także interes publiczny w ujęciu hierarchii celów z art. 31 ww. Dyrektywy. Moim zdaniem ma to dość poważne konsekwencje dla oceny szeregu fragmentów monografii³. A być może jest także przyczyną kilkakrotnych nawrotów do zagadnienia interesu publicznego ale przede wszystkim na gruncie postanowień Dyrektywy BRR.

Innym problemem w bezwzględnej ocenie znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny (ekonomia i finanse) jest przewijający się w różnych miejscach wątek krzyżowania się interesu publicznego i ochrony klienta w procesie przymusowej restrukturyzacji banku. Być może dr A.Twardowski nie jest wyznawcą paradygmatu maksymalnej ochrony klienta banku, niezależnie od posiadanych kompetencji finansowych dla oceny korzyści w kontekście ponoszonego ryzyka. Jednak całościowe i syntetyczne ujęcie częściowych ocen bądź sugestii zawartych w tekście monografii prowadzi do wniosku o wyraźnej sympatii Autora do ukształtowanej, zwłaszcza w interpretacji sądów, nadmiernej ochrony klienta usług finansowych, bez należytego uwzględnienia jego kompetencji w rozumieniu usługi, problemu hazardu moralnego, asymetrii informacji czy choćby rozsądnego zarządzania ryzykiem.

Kolejnym poważnym problemem w ocenie dokonań Habilitanta - na tle monografii - jest z jednej strony biegłość w poruszaniu się w przepisach BRRD (kompetentna ekonomiczna analiza prawa), szczególnie w aspekcie aplikacyjnym, a z drugiej brak oryginalnych ustaleń poznawczych. Nawet na tle poprawnych merytorycznie i eleganckich formalnie ujęć modelowych ich wartość zasadza się głównie na sformalizowanym aparacie matematycznym i jego idealizacyjnej interpretacji. Jednak rozważania te, z wysokim prawdopodobieństwem, nie zawierają ustaleń czy rekomendacji nieznanym profesjonalistom. Pod warunkiem posiadania przez nich doświadczeń w realizacji procesów resolution.

Trudniej natomiast o kategorię ocenę prawdziwości przekonania Autora, iż „... *model wiążący koszty postępowania z upadającym bankiem z poziomem deprecjacji jego aktywów*” [...] „*umożliwia wskazanie optymalnej strategii niewypłacalnego banku za pomocą maksymalizacji funkcji użyteczności*”.

Uwagi i oceny szczegółowe:

- 1) Rozważania Autora w recenzowanej Monografii są bardzo dobrze osadzone w literaturze oraz aktach regulacyjnych. Można wręcz podkreślić pieczołowicie

³ W podsumowaniu Rozdziału 3 Autor pisze: „*Reasumując, należy bardzo mocno pokreślić brak jednoznacznego rozumienia interesu publicznego uzasadniającego ingerencję państwa w bankach zagrożonych upadłościami*” a sam nie zdobył się na przyjęcie definicji ograniczającej ten mankament, gdyby kategorię przyjęć, że jest to *sui generis* mankament w praktyce działalności organów resolution.

zgromadzoną literaturę i akty normatywne, a której nich znajdują się także pozycje nawet marginalnie powiązane z głównym wątkiem rozważań.

- 2) Rozdziały 1 i 2 mają przede wszystkim charakter erudycyjny, a drugi także sprawozdawczy o bardzo dużej czy wręcz unikalnej wartości informacyjnej dotyczącej charakterystyki banków uznanych za FOLTF. Dziwi natomiast dlaczego nie skomasowano go z rozdziałem lub rozdział 5 nie „sąsiaduje” z drugim.
- 3) Rozdział 3 zatytułowano *„Ocena przesłanki interesu publicznego”*. Rozważania na temat *„Determinant oceny przesłanki interesu publicznego dla małych i średnich banków”* Autor prowadzi na podstawie 16 przypadków z 7 krajów UE⁴ stosując aparat statystyczny do identyfikacji generalizacji empirycznych, co w aspekcie ćwiczenia intelektualnego jest ciekawe i poprawne instrumentalnie. Jednak wnioski z tego ćwiczenia mają przynajmniej ograniczoną wartość poznawczą. Zdaje sobie z tego Autor pisząc: *„Biorąc pod uwagę różnice między krajami członkowskimi wynikające z wielkości i stopnia rozwoju kraju oraz skali i struktury sektora bankowego, a także różnice dotyczące umiejscowienia organu przymusowej restrukturyzacji, trudno zakładać, że kryteria identyfikacji przesłanki interesu publicznego będą zbliżone. Należy też podkreślić, że wpływ na ocenę przesłanki interesu publicznego mogły mieć okoliczności specyficzne dla danego przypadku”*. W związku z tym ostatnim zdaniem warto uwypuklić, kwestie wiedzy insiderskiej dla przebiegu procesu resolution, o czym Autor – jako były pracownik ogniw sieci bezpieczeństwa finansowego – powinien wiedzieć. Nadto akcentowana jako dodatkowa wartość praktyczna ustaleń *„dla przewidywania przyszłych działań organów przymusowej restrukturyzacji wobec poszczególnych banków i wynikających z nich konsekwencji dla ich klientów ...”* jest wysoce problematyczna, biorąc choćby pod uwagę zmieniające się okoliczności i regulacje.
- 4) Systemowa czy wręcz legalna nieokreśloność pojęcia interes publiczny umożliwia organom resolution elastyczne stosowanie przymusowej restrukturyzacji i realizację celów niemożliwą w postępowaniu upadłościowym, a nawet przy kontrowersjach odnośnie spełniania przesłanki funkcji krytycznych.
- 5) Pojęcie ochrony klientów FOLTF nie występuje w przepisach BRRD choć niektóre z nich odnoszą się do szczególnych grup klientów. Deponenti i inwestorzy objęci gwarancjami zachowują pełne prawa, a jakiegokolwiek działania podejmowane w ramach przymusowej restrukturyzacji nie mogą prowadzić do osłabienia tej ochrony. W przeciwieństwie do braku operacyjnej definicji interesu publicznego (w podrozdziale 3.1.) w podrozdziale 4.1. Autor przyjmuje definicję ochrony interesów klienta, na tle rozważań różnych ujęć. Inna sprawa, że przyjęta definicja autorstwa G.Szustak ma ogólnikowy charakter. Chodzi głównie o to że ochrona definiowana jest jako zabezpieczenie interesów klientów choć na s. 126 zostaje zmodyfikowana. Na marginesie można podnieść mankamenty tego ujęcia przywołując powszechność zasad gwarantowania depozytów w UE czy koncepcję bail in w procedurze resolution. Zresztą analiza dolnej części s.125 pozostawia czytelnika w niepewności co do preferowanego paradygmatu ochrony klienta versus deponenta. Tym bardziej, że

⁴ Nie wiadomo dlaczego w tabeli 3.1 uwzględniono 16 a w tabel 3.3 - 31 banków poddanych resolution.

ostatnie fragmenty tego podrozdziału mogą być interpretowane jako zmianę stanowiska Autora w stosunku do wcześniejszych partii.

- 6) Mało oryginalny – a częściowo wręcz powtórzeniowy charakter ma podrozdział 4.2. podobnie jak i 4.3. będący kompilacją treści znanych w literaturze, zwłaszcza w opracowaniach artykułowych czy specjalistycznych monografiach oraz obowiązujących przepisach⁵.
- 7) Na tle krajowych kontrowersji i problemów z klauzulami abuzywnymi w umowach kredytowych czy krytyką WIBOR'u jako parametru w ustalaniu oprocentowania sugestie Autora o możliwości wykorzystania niewiedzy inwestorów o statusie ich wiarygodności w procesie resolution traktuję jako ryzykowny przyczynek dla kształtowania nowego pola intratnego interesu dla kancelarii prawnych, przy marginalizowaniu znaczenia elementarnych praw ekonomii.
- 8) Podobnie jak w podrozdziale 3.3. także w podrozdziale 4.4. Autor wykazuje się dobrym opanowaniem warsztatu formalno-matematycznego. Tym razem do analizy wartości aktywów w przymusowej restrukturyzacji banku, co dedykowane jest w szczególności modelowej weryfikacji hipotezy H2 (*„zachowanie większej wartości aktywów banku w przymusowej restrukturyzacji pozwala lepiej chronić interesy klientów”*). Czyni to pomimo pozytywnej weryfikacji H2 w oparciu o analizę cytowanej literatury w podrozdziale 4.3. Jeszcze raz zwracam uwagę, że na gruncie kontekście wiedzy o systemowych relacjach między badanymi agregatami hipoteza ta jest truizmem. Niezależnie od tego oceniam, że sposób narracji Autora w tym podrozdziale, wykorzystane sposoby i środki ilustracji proporcji badanych zmiennych wraz z zaawansowanym aparatem matematycznym (w tym: zastosowanie regresji logistycznej z funkcją kary - regresji Firtha) do oceny istotności predyktorów jest 'perełką w morzu' rozważań charakteryzujących 'mechanizmy' resolution. Niewątpliwie ten fragment monografii jest bardzo dobrym materiałem edukacyjno-szkoleniowym dla odpowiednio zaawansowanych merytorycznie słuchaczy. Z kolei ograniczeniem wartości poznawczej opracowanych modeli jest brak weryfikacji empirycznej, z czego zdaje sobie sprawę Habilitant pisząc o tym *expressis verbis*.
- 9) Rozdział 5 ma typowy charakter informacyjno-sprawozdawczy i może stanowić materiał ilustracyjny dla procesów przymusowej restrukturyzacji banków w Polsce, tym bardziej, że Autor pieczołowicie zgromadził trudno dostępne materiały i zaprezentował je w tym rozdziale. Jak nadmieniałem wcześniej usytuowanie tego rozdziału w tym miejscu monografii uznaję za wadliwe.
- 10) W autoreferacie wskazano, że Monografia opiera się na interdyscyplinarnych fundamentach teoretycznych, łącząc koncepcje z zakresu ekonomii i finansów, nauk prawnych oraz nauk o jakości i zarządzaniu. Jednak rozważania typowe dla tej ostatniej dyscypliny nie są transparentnie przedstawione w treści. Podobnie nie identyfikowalne są wyniki badań (poza odwołaniami do literatury)

⁵ Nota bene tytuł podrozdziału 4.3 w brzmieniu *„Czynniki wspierające ochronę klientów”* bardziej traktuje o rozwiązaniach czy okolicznościach niż o czynnikach.

*dowodzące, że " brak przejrzystości w procesach resolution prowadzi do niepewności i obniżenia zaufania klientów do systemu bankowego"*⁶.

Syntetyczna charakterystyka działalności naukowej dr. A.Stopczyńskiego

Kariera naukowa Wnioskodawcy posiada kardynalną cezurę merytoryczną i czasową. Okres do doktoratu to niezła aktywność naukowa w dziedzinie fizyki, którą to specjalność dr Stopczyński zaniechał na rzecz pracy w instytucjach finansowych oraz zainteresowań w dziedzinie ekonomii i finansów, przede wszystkim w wymiarze praktycznym i regulacyjnym. Formalnym tego wyrazem są m.in. ukończenie podyplomowego studium MBA a także inne szkolenia i kursy z obszaru bankowości a zwłaszcza zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka poniesienia strat i konieczności restrukturyzacji lub uporządkowanej likwidacji (resolution). Potwierdzeniem tej oceny są deklarowane przez dr. Stopczyńskiego osiągnięcia, sformułowane przede wszystkim na podstawie swej monografii habilitacyjnej (art. 219 ust.1 pkt.2 PoSWiN), do których można zaliczyć:

- 1) zastosowanie metod statystycznych w analizie procesu decyzyjnego prowadzącego do wyboru sposobu postępowania z bankiem zagrożonym upadłością, umożliwiające uzyskanie wiarygodnych wyników także w przypadku prób o niskiej liczebności obserwacji,
- 2) identyfikacja rzeczywistych przesłanek pozytywnej oceny interesu publicznego w przypadku małych i średnich banków w Unii Europejskiej;
- 3) ocena znaczenia przymusowej restrukturyzacji banku zagrożonego upadłością dla ochrony różnych grup jego klientów oraz wskazanie głównych czynników istotnych z punktu widzenia skuteczności tej ochrony;
- 4) analiza skutków braku precyzyjnych kryteriów podejmowania decyzji o zastosowaniu przymusowej restrukturyzacji;
- 5) opracowanie propozycji zmian w obowiązujących regulacjach dotyczących procesu przymusowej restrukturyzacji banków, ukierunkowanych na zwiększenie przejrzystości przesłanek jej wszczęcia, wzmocnienie ochrony interesów klientów oraz lepsze zrównoważenie celów stabilności systemu finansowego z ochroną interesu jednostki”.
- 6) przegląd i analiza porównawcza przypadków banków uznanych za instytucje będące na progu upadłości lub zagrożone upadłością na terytorium Unii Europejskiej w latach 2015–2022 (w warunkach obowiązywania Dyrektywy BRR) z perspektywy oceny przesłanki interesu publicznego;
- 7) opracowanie autorskiego modelu wiążącego koszty postępowania z upadającym bankiem z poziomem deprecjacji jego aktywów a zwłaszcza wskazanie optymalnej strategii wobec niewypłacalnego banku za pomocą maksymalizacji funkcji użyteczności;

⁶ W podsumowaniu rozdziału 1 napisano tylko: „Ponadto przeniesienie większości kosztów na wierzycieli **może być** [podkreślenie J.Sz] nieakceptowane społecznie, pomimo obniżenia kosztów ponoszonych przez podatników, i obniżyć zaufanie do banków (Philippon i Sallord, 2017; Miklaszewska i Kil, 2019).

8) ocena działań podejmowanych w ramach przymusowej restrukturyzacji banków w Polsce z perspektywy skutków dla ich klientów.

Krytyczna analiza tych deklaracji prowadzi jednak do sformułowania następujących ocen i wniosków:

- walory naukowe czy eksploracyjne można przypisać niemal wyłącznie do pkt.1),
- treści dotyczące punktów od 2) do 4) nie są oryginalne gdyż ustalenia w nich przedstawione są znane gremiom realizującym procesy resolution w analizowanych przez Habilitanta przypadkach (być może ze stosunkowo słabym rozpoznaniem dywersyfikacji świadomości czy postaw odpowiednich grup klientów banków w związku z ryzykiem niedostępności czy utraty środków powierzonych bankom podlegającym przymusowej restrukturyzacji ale ten problem nie jest przedmiotem samodzielnego badania, poza odwołaniami do literatury);
- nie można uznać za udowodnione twierdzenie Habilitanta, że w procedurze badawczej został zidentyfikowany zbiór głównych czynników istotnych z punktu widzenia skuteczności tej ochrony różnych grup klientów banków,
- propozycje zmian regulacji mają w istocie charakter *de lege ferenda* a ich status naukowy jest nieokreślony;
- warto podkreślić, że na uznanie i pozytywną ocenę zasługuje rozwiązanie kilku problemów szczegółowych dzięki zastosowanej procedurze analitycznej z wykorzystaniem metod ilościowych, jednak jest to cecha wymagana ustawowo dla rozpraw doktorskich.

Analizując dorobek naukowy Wnioskodawcy (poza monografią habilitacyjną) można znaleźć **informacje tylko o jednym uczestnictwie w centralnym programie badawczym (KBN PBZ 016/P03/99: Matematyczne metody w analizie rynków i instrumentów finansowych w Polsce).**

Na podstawie informacji w dokumentacji wniosku Habilitanta nie sposób ocenić jakości badań a tym bardziej wartości naukowej projektów realizowanych w Instytucie Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi. Nie można natomiast odmówić dr. Stopczyńskiemu stosunkowo dużej aktywności w przygotowywaniu opinii lub ekspertyz na zlecenie sądów bądź prokuratorów czy kancelarii prawnych, którą należy docenić jako działalność w praktyce w otoczeniu UŁ.

W mojej opinii scharakteryzowane w autoreferacie dokonania naukowe Habilitanta, nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić, iż wnoszą one istotny wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse. Warto zaznaczyć, że specyfika kariery naukowej dr Stopczyńskiego (przed i po doktoracie) obejmująca dwie różne co do dziedziny i dyscypliny obszary, nie przemawia za uwzględnieniem jego znaczącego dorobku w fizyce przy staraniach o stopień dr hab. w ekonomii i finansach⁷.

⁷ Podnoszę tę okoliczność w związku z wytycznymi Rady Doskonałości Naukowej, z których z jednośnego przepisu nie wynika, by przedłożone do oceny w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego mogły być jedynie brane pod uwagę osiągnięcia uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora. Jakkolwiek z szerokiego kontekstu oraz innych przepisów ustawowych nie sposób przyjąć aby dorobek

Podsumowanie i konkluzja

- 1) Dr Andrzej Rościśław Stopczyński posiada stopień doktora w innej dyscyplinie niż wskazana we wniosku habilitacyjnym.
- 2) Ocena przesłanki, o której mowa w art.219 ust. 1 pkt 3) jest niejednoznaczna, zwłaszcza co do oceny aktywności naukowej w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej a tym bardziej zagranicznej.
- 3) Legitymuje się monografią wydaną przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, spełniające warunki, o których mowa w art. 219 ust.1 pkt 2) lit. a). ustawy PoSWiN, oraz 12 innymi publikacjami z dziedziny ekonomii i finansów jednak jak wynika ze szczegółowej recenzji załączonego do Wniosku artykułu a przede wszystkim Monografii habilitacyjnej nie zawierają one dokonań, które można uznać za znaczący wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse. Przy czym Wnioskodawca wskazuje, że treści monografii dotyczą także dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości oraz nauk prawnych.

Biorąc pod uwagę przeanalizowane osiągnięcia naukowe dr. Andrzeja R.Stopczyńskiego, w tym Jego dorobek publikacyjny, wartość naukową przedłożonego artykułu oraz monografii traktowanej jako tzw. rozprawa habilitacyjna a także pozostałe informacje o aktywności naukowej i zawodowej, a zarazem uwzględniając listę uwag krytycznych oraz swoisty bilans wad i zalet sformułowanych w niniejszej opinii oceniam, iż wniosek nie spełnia w dostatecznym stopniu kryteriów określonych w art. 219 ust.1 pkt.2 Ustawy z dnia 20 lipca 2020 r, prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. *Ergo* nie popieram wniosku Andrzeja R. Stopczyńskiego w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Jan Szambelańczyk

Borówiec, dnia 30 września 2025 r.

Wnioskodawcy z fizyki, nie związany ani merytorycznie ani metodycznie z dziedziną wniosku habilitacyjnego, był przedmiotem opinii w procedurze recenzyjnej. Po pierwsze dlatego, że recenzent nie zna tego dorobku. Po drugie, co istotniejsze, recenzent nie posiada kompetencji do oceny ewentualnych osiągnięć z fizyki jakimi może legitymować się Wnioskodawca.